KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 13e oktober 1978 door de Minister van Vlaamse Aangelegenheden verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot oprichting van de gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen", heeft de 15e december 1978 het volgend advies gegeven :

A. ALGEMENE OPMERKINGEN.

Volgens het verslag aan de Koning strekt het ontwerp van koninklijk besluit, dat voor advies is overgelegd, ertoe, door oprichting van een gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen, uitvoering te geven aan artikel 4 van de wet van 2 april 1962 tot oprichting van een nationale investeringsmaatschappij, zoals dat artikel gewijzigd is bij artikel 103 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering.

Naar luid van artikel 1 van het ontwerp wordt een gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen opgericht "als een vennootschap van openbaar nut onder de vorm van een naamloze vennootschap en overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde statuten".

Artikel 2 betreft de vaststelling van het aanvangskapitaal. Dat kapitaal wordt uitsluitend door de Staat ingebracht. Het is ten laste van de Vlaamse gewestelijke begroting en wordt via een speciale rekening ter beschikking gesteld van de op te richten maatschappij. Volgens artikel 3 zal het besluit in ontwerp in werking treden op de dag waarop de oprichtingsakte van de gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen verleden wordt.

+

Volgens het reeds vermeld artikel 4 van de wet van 2 april 1962, zoals dat artikel bij de wet van 4 augustus 1978 is gewijzigd, is de oprichting van een gewestelijke investeringsmaatschappij zaak van het ministerieel comité voor gewestelijke

.../...

aangelegenheden. Het comité bepaalt tevens de organen en personen die deel uitmaken van de algemene vergadering.

De statuten, de wijzigingen van de statuten, de wijze van samenstelling van de raad van beheer en de bepalingen betreffende de onverenigbaarheden, dienen bij koninklijk besluit te worden goedgekeurd, de ene na beraadslaging in het ministerieel comité voor gewestelijke aangelegenheden, de andere na beraadslaging in ministerraad.

Het ontwerp dat voor advies is overgelegd, houdt zich niet strikt aan de geciteerde bepalingen van de wet van 2 april 1962.

De bepalingen die naar luid van de wet tot de uitsluitende bevoegdheid van het ministerieel comité voor gewestelijke aangelegenheden behoren, zijn in een zelfde tekst opgenomen als die welke de goedkeuring van het Staatshoofd behoeven.
De samenstelling van de algemene vergadering, waarover overeenkomstig meergenoemd artikel 4, § 3, eerste lid, van de wet van 2 april 1962 het ministerieel comité bij uitsluiting van anderen te beslissen heeft, kan bovendien slechts uit de statuutbepalingen betreffende de overdracht van aandelen en de tijdelijke uitoefening van de machten van de algemene vergadering worden afgeleid.

De gemachtigden van de Regering verklaren die redactie door erop te wijzen dat zolang het Staatsexecutief één is, er geen bezwaar is dat de bevoegdheid, die door de wet aan bepaalde ministers rechtstreeks is toegewezen, op de voordracht van die ministers bij koninklijk besluit wordt uitgeoefend.

+

.../...

Nog op een tweede manier wijkt het ontwerp af van de bepalingen van de wet.

Zoals artikel 1 van het ontwerp is geredigeerd, worden de bijgevoegde statuten immers rechtstreeks door de Koning vastgesteld en niet "goedgekeurd" zoals de wet voorschrijft.

Die wijze van voorstelling heeft het euvel dat de rechtspersoonlijkheid waarmee de gewestelijke investeringsmaatschappij is bekleed, zich minder duidelijk aftekent van die van de Staat in het algemeen.

Ten slotte, zijn in de statuten van de gewestelijke investeringsmaatschappij bepalingen opgenomen die in de statuten van een vennootschap niet thuishoren.

Uit het feit dat minstens bij de aanvang de Staat de enige aandeelhouder van de gewestelijke investeringsmaatschappij is, volgt wel dat bedoelde statuten door een staatsorgaan dienen te worden vastgesteld, doch niet dat die statuutregelen zich niet zouden onderscheiden van de bepalingen welke de Koning zou kunnen nemen ter uitoefening van de reglementeringsmacht die hij in artikel 67 van de Grondwet put of waarmee hij, met toepassing van artikel 78 van de Grondwet, door de wetgever zou zijn bekleed.

Statuten van een vennootschap regelen de organisatie en de werking van de vennootschap. Welnu, men kan vaststellen dat in de statuutartikelen 5, 12, 13, 30, 53 en 54 bepalingen zijn opgenomen die de verhouding tussen de Staat en de gewestelijke investeringsmaatschappij vaststellen of de interne werking van staatsorganen betreffen. Naar hun onderwerp zelf gaan zij het kader van de statuten van een vennootschap te buiten.

.../...

Uit een en ander mag dan ook blijken dat de techniek die door de auteurs van het ontwerp met betrekking tot de statuten van de gewestelijke investeringsmaatschappij is gevolgd, niet onverdeeld kan worden bijgetreden, temeer omdat, wanneer die maatschappij later verschillende aandeelhouders mocht hebben, de wijziging van de statuten zal moeten geschieden met inachtneming van zowel artikel 4, § 3, van de wet van 2 april 1962 als de artikelen 70 en volgende van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen waarnaar artikel 4, § 2, van eerstgenoemde wet verwijst.

+

Verscheidene artikelen van de statuten hernemen bepalingen van de wet. Het hoeft geen betoog dat die bepalingen daardoor hun oorspronkelijke aard niet verliezen; zij blijven buiten het bereik van de wijzigingsmacht van de algemene vergadering.

+

Uit het bepaalde in artikel 3 van het ontwerp blijkt en door de gemachtigden van de Regering is bevestigd dat op het thans voorliggend oprichtingsbesluit een oprichtingsakte zal volgen. Volgens de gemachtigden is die weg gekozen uit oogmerken van juridische veiligheid. Tevens laat hij toe de werkelijke inbreng van het kapitaal op de voor naamloze vennootschappen voorgeschreven wijze te doen vaststellen.

.../...

B. TEKSTOPMERKINGEN BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT.

Het eerste lid van de aanhef dient als volgt te worden gesteld :

"Gelet op de wet van 2 april 1962 tot oprichting van een nationale investeringsmaatschappij en van gewestelijke investeringsmaatschappijen, inzonderheid op artikel 4, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1978 ;".

Artikel 2.

In het tweede lid leze men "het Bestuur der Postchecks" in plaats van "de Dienst der Postcheques te Brussel".

C. TEKSTOPMERKINGEN BIJ DE STATUTEN.

Artikel 3.

Voor het tweede lid wordt volgende redactie aanbevolen :

"Voor alles wat niet uitdrukkelijk geregeld is bij de wet van 2 april 1962 tot oprichting van een nationale investeringsmaatschappij en van gewestelijke investeringsmaatschappijen, bij het koninklijk besluit tot oprichting van een gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen of in deze statuten, zijn de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen van toepassing".

.../...

Artikel 5.

In § 2 leze men : "De gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen en de op haar voorstel ...".

Met verwijzing naar artikel 3 van de statuten van de Nationale Investeringsmaatschappij, lijkt het geraden, in het tweede lid van § 2, te schrijven "syndicaten voor studie en onderzoek".

In § 5 leze men : "Ze is niet onderworpen aan de bepalingen betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten".

Artikel 7.

Men leze "... welke ook de betrokken paragraaf weze van artikel 5 van deze statuten ...".

Artikel 9.

Uit dit artikel blijkt dat financiële instellingen van openbaar nut een participatie kunnen nemen in de gewestelijke investeringsmaatschappij.

Naar luid van artikel 4, § 4, van de wet van 4 april 1962 valt het kapitaal van de gewestelijke investeringsmaatschappijen ten laste van de respectieve gewestelijke begrotingen. Volgens de gemachtigden van de Regering, die daarbij verwijzen naar bepaalde verklaringen die in de loop van de parlementaire voorbereiding van de wet zijn gedaan, heeft artikel 4, § 4, slechts betrekking op het aanvangskapitaal.

Om tot de Nationale Investeringsmaatschappij toe te treden, behoeven de financiële instellingen van openbaar nut naar luid van artikel 1, § 1, van de wet van 4 april 1962 een

.../...

machtiging door de Koning. Hoewel bedoeld artikel niet uitdrukkelijk op de gewestelijke investeringsmaatschappijen toepasselijk is gemaakt, lijkt het redelijk dat een participatie in de G.I.M. geschiedt volgens de regels die voor een participatie in de N.I.M. gelden.

Artikel 14.

Dit artikel ware beter als volgt gesteld :

"Artikel 14.-

Overeenkomstig artikel 1, tweede lid, 2°, van het koninklijk besluit nr. 185 van 9 juli 1935 op de bankcontrole en het uitgifteregime voor titels en effecten, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1978, ... (voorts zoals in het ontwerp)".

Artikel 19.

In het tweede lid wordt gesteld dat het lid van het directiecomité van de N.I.M., aangewezen om aan de vergaderingen van de raad van beheer van de gewestelijke investeringsmaatschappij deel te nemen, tot de Nederlandse taalrol moet behoren.

Volgens artikel 3bis, § 3, zesde lid, van de wet van 4 april 1962 is er in de schoot van het directiecomité van de N.I.M. een pariteit tussen Franstaligen of Duitstaligen enerzijds en Nederlandstaligen anderzijds. Taalrollen blijken evenwel niet te bestaan.

.../...

Beter ware dan ook het vereiste gesteld bij het tweede lid van artikel 19 te vervangen door een bepaling volgens welke bedoeld lid Nederlandstalig moet zijn.

Indien de Regering voor de gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen de formulering zou overnemen welke in de statuten van de gewestelijke investeringsmaatschappij voor Wallonië voorkomt, zou het tweede lid kunnen aanvangen als volgt : "Een in het Vlaamse gewest wonend Nederlandstalig lid van het directiecomité van de nationale investeringsmaatschappij, daartoe door het comité aangewezen, heeft van rechtswege ...".

Artikel 22.

Omwille van de eenvormigheid in de terminologie zou het aangewezen zijn, in het tweede lid, de uitdrukking "de Minister of de Staatssecretaris" te gebruiken, zoals in het derde lid.

Deze opmerking geldt eveneens voor artikel 30 van de ontwerp-statuten.

Artikel 23.

In het eerste lid leze men "... met uitzondering van die welke volgens de wet of de statuten aan ...".

Artikel 24.

Het principe van het gezamenlijk optreden, dat uitdrukkelijk is voorgeschreven ten aanzien van drie beheerders

.../...

of van een beheerder en de directeur-generaal, lijkt eveneens te moeten gelden voor de vertegenwoordiging door de voorzitter en een beheerder.

Artikel 25.

Aangezien luidens artikel 26, eerste lid, van de ontwerp-statuten, het directiecomité wordt voorgezeten door de voorzitter van de raad van beheer, mag worden verondersteld dat hij er deel van uitmaakt.

Het is aangewezen zulks uitdrukkelijk in het eerste lid van artikel 25 op te nemen. Bedoelde bepaling zou bijgevolg als volgt moeten worden gesteld :

"De raad van beheer richt in zijn midden een directiecomité op van ten minste drie en ten hoogste vijf leden, waaronder de voorzitter, waaraan de directeur-generaal wordt toegevoegd".

Artikel 26.

De opmerking in verband met artikel 19 is van overeenkomstige toepassing op het tweede lid van artikel 26.

Artikel 29.

In het eerste lid moet worden verwezen naar artikel 64bis en volgende van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

.../...

Het tweede lid leze men als volgt :

"Hun bezoldiging wordt vastgesteld bij de aanvang en voor de duur van hun mandaat ... (voorts zoals in het ontwerp)".

Artikel 30.

Dit artikel bepaalt dat de Koning bij de gewestelijke investeringsmaatschappij een regeringscommissaris benoemt.

Wanneer de wetgever aan een publiekrechtelijke instelling die hij opricht of waarvan hij de oprichting toelaat, een autonome beslissingsmacht toekent, is het regel dat hij zodanige instelling aan een toeziende overheid onderwerpt die bevoegd zal zijn om de met de wet, de statuten of het algemeen belang strijdige beslissingen van de organen dezer instelling op te schorten en te vernietigen.

Zodanige bepaling is opgenomen in artikel 23 van de statuten van de nationale investeringsmaatschappij. Haar rechtsgrond put zij uit het feit dat die statuten als bijlage bij de wet van 2 april 1962 zijn gevoegd.

De toestand verschilt echter wat de gewestelijke investeringsmaatschappijen betreft, vermits hun statuten slechts na de inwerkingtreding van de wet worden uitgewerkt.

Uit artikel 4 van de wet van 2 april 1962 vloeit voort dat een orgaan van de Staat - in den beginne enige aandeelhouder van de gewestelijke investeringsmaatschappij - de statuten van deze laatste kan opmaken. Doch zelfs indien de

.../...

bevoegdheid van de Regering op dat punt ruim kan worden opgevat, is het zeer de vraag of zij aldus bij wijze van statutaire bepaling, de functie van regeringscommissaris in het leven kan roepen. De benoeming van een regeringscommissaris bij de gewestelijke investeringsmaatschappij is inderdaad een beperking van de autonomie welke door de wet is toegekend.

Artikel 32.

Vermits artikel 29 van de statuten het toezicht van de vennootschap opdraagt aan een college van drie commissarissen-revisoren, schrijve men in artikel 32 telkens "een commissaris-revisor".

Artikel 33.

In het tweede lid schrijve men "... over de twee kandidaten die ...".

Artikel 34.

Zoals dit artikel is gesteld, lijken de bevoegdheden van de gewone en van de bijzondere algemene vergadering in restrictieve zin te moeten worden opgevat.

Deze redactie kan bezwaarlijk verenigbaar zijn met het principe dat een algemene vergadering als opperste orgaan van de vennootschap, over een residuaire bevoegdheid beschikt.

De opsomming in artikel 34 van de statuten lijkt dan ook als niet-beperkend te moeten worden opgevat. Dat zou duidelijker tot uiting komen moest de inleidende zin als volgt worden gesteld :

.../...

"De gewone en de bijzondere algemene vergadering zijn inzonderheid bevoegd voor : ".

In 2° leze men "een commissaris-revisor".

Artikel 35.

In de eerste zin schrijve men : "De buitengewone algemene vergadering".

In het derde lid schrappe men het woord "wij".

Artikel 43.

De verwijzing naar de wet van 2 april 1962 ware beter als volgt gesteld :

"..., overeenkomstig artikel 3sexies, § 2, van de wet van 2 april 1962 en met overeenkomstige toepassing van artikel 49 van deze statuten".

Artikel 45.

De wet van 17 juli 1975 dient met haar opschrift te worden vermeld.

Artikel 49.

Omwille van de eenvormigheid met artikel 22 leze men, in § 2, 4°, "de Minister of de Staatssecretaris die de Streekeconomie in zijn bevoegdheid heeft".

.../...

Artikel 50.

In de eerste volzin moet worden verwezen naar artikel 5, § 1, van de statuten.

De laatste volzin zou beter als volgt worden gesteld :

"De verbintenissen die zij wenst op te leggen, die betreffende het beheer inbegrepen, worden onderworpen aan de goedkeuring van de raad van beheer of van de algemene vergadering van de vennootschap, overeenkomstig de statuten van deze laatste".

Artikel 54.

Dit artikel, dat beter in een afzonderlijke afdeling zou worden ondergebracht, voorziet in de oprichting van een gewestelijke coördinatieraad, waarvan deel uitmaken de gewestelijke investeringsmaatschappij voor Vlaanderen, de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen van het Vlaamse gewest en de Dienst voor de nijverheidsbevordering.

Vermits zowel de G.O.M.'s als de Dienst voor de nijverheidsbevordering duidelijk van de G.I.M.V. afgescheiden rechtspersonen uitmaken, kan in de statuten van de gewestelijke investeringsmaatschappij geen verplichting voor eerstgenoemden worden ingebouwd. Wel kunnen de statuten bepalen dat de gewestelijke investeringsmaatschappij, samen met de G.O.M.'s en met de Dienst voor nijverheidsbevordering, een gewestelijke coördinatieraad kan oprichten. In dit geval is het tevens nodig dat de statuten het orgaan van de G.I.M. aanwijzen dat bevoegd is om in deze aangelegenheid op te treden.

.../...

D. SLOTOPMERKINGEN.

Overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 tot regeling van de administratieve en begrotingscontrole, moet het ontwerp het akkoord hebben van de Minister of Staatssecretaris voor Begroting.

Volgens de gemachtigden van de Regering is dat akkoord gevraagd doch vooralsnog niet bekomen.

Het ontwerp kan maar regelmatig worden genomen wanneer aan dat vereiste is voldaan.

+

Bovendien zal de tekst van het ontwerp en van de statuten op enkele plaatsen nog dienen te worden aangevuld, met name wat betreft het bedrag van het maatschappelijk kapitaal, de plaats van de maatschappelijke zetel, het hoogst toegelaten aantal beheerders en de dag waarop de jaarlijkse algemene vergadering wordt gehouden.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	A. MAST,	eerste voorzitter,
	H. COREMANS,	staatsraden,
	A. VANDER STICHELE,	
	J. DE MEYER,	bijzitters van de
	F. DE KEMPENEER,	afdeling wetgeving,
	E. VAN VYVE,	afdelingsgriffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. M. GROMMEN, eerste auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

E. VAN VYVE. A. MAST.